Perkembangan Pesat Pengurusan Mudah Tunai dalam Kewangan Islam

Rangka kerja pengurusan mudah tunai yang teguh dan cekap adalah penting kepada pembangunan sistem kewangan Islam yang menyeluruh dan stabil. Rangka kerja seperti ini merupakan komponen penting bagi operasi institusi kewangan Islam dalam menjalankan aktiviti pendanaan dan pelaburan. Sepanjang dekad yang lalu, pengurusan mudah tunai dalam kewangan Islam telah menjadi bertambah penting dengan pertumbuhan ketara dalam deposit perbankan Islam. Pertumbuhan deposit perbankan Islam telah mengatasi perbankan konvensional sebanyak hampir tiga kali ganda, berkembang pada kadar tahunan purata 10 tahun sebanyak 17.6%, berbanding dengan 7.1% untuk deposit konvensional. Tuntutan dan cabaran yang berterusan untuk menguruskan mudah tunai dan ketakpadanan kematangan aset-liabiliti yang berkaitan secara berkesan, seperti ditunjukkan dalam Rajah 1, telah mendorong kepelbagaian usaha untuk menambah baik lagi rangka kerja pengurusan mudah tunai dalam kewangan Islam.

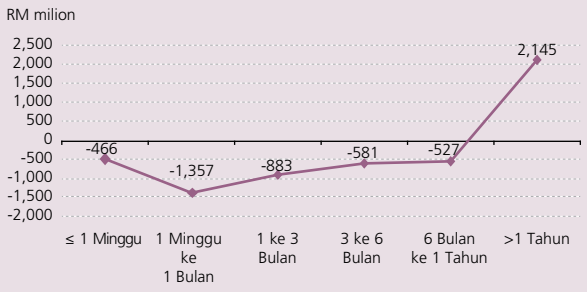
Langkah yang telah diperkenalkan tertumpu pada pembangunan dan pengukuhan enam komponen utama yang menyokong pengurusan mudah tunai yang lebih berkesan, iaitu: (i) memperkenalkan pelbagai instrumen mudah tunai yang berlandaskan Syariah; (ii) mewujudkan infrastruktur yang efisien untuk memudahkan terbitan instrumen kewangan Islam; (iii) menggalakkan pasaran sekunder yang aktif; (iv) memastikan rangka kerja pengawalan, penyeliaan dan Syariah yang teguh; (v) menjamin kekukuhan jaring keselamatan kewangan; dan (vi) mewujudkan dasar dan prosedur institusi yang mantap. Bagi setiap komponen ini, pencapaian penting dan usaha yang sedang dilaksanakan ditunjukkan dalam Gambar Rajah 1.

Secara kolektif, langkah ini telah menyumbang kepada kemajuan dalam pengurusan mudah tunai Islam, yang merangkumi:

- Pembangunan pasaran wang Islam yang meluas dan teguh dengan 55 peserta antara bank yang berdaftar dan jumlah perdagangan tahunan yang melebihi RM1 trilion (Rajah 2). Ini membolehkan institusi kewangan Islam mendapatkan dan menguruskan dana dengan cara yang berkesan dari segi kos.
- Saiz pasaran sukuk kerajaan dan pasaran sukuk korporat Malaysia telah bertambah sebanyak hampir tiga kali ganda daripada jumlah sebanyak RM120 bilion pada tahun 2005 kepada RM335 bilion pada tahun 2011, dengan trend menaik dalam jumlah terbitan sukuk (Rajah 3). Malaysia kekal sebagai peneraju pasaran sukuk global dengan bahagian pasaran sebanyak 60% atau USD108 bilion sukuk terkumpul pada akhir tahun 2011. Terbitan sukuk dalam denominasi mata wang asing di Malaysia juga meningkat dengan stabil, mencakupi bahagian pasaran sebanyak 14.5% daripada sukuk dalam denominasi dolar AS yang diterbitkan pada peringkat global (Rajah 4). Terbitan ini memberikan pilihan saluran pelaburan yang lebih luas kepada institusi kewangan Islam dalam menguruskan mudah tunai portfolio dan pulangan yang dijangka oleh penyedia dana.

Rajah 1

Aset Bersih Bank-bank Islam melalui Kumpulan Kontrak Matang pada akhir 2011

Sumber: Bank Negara Malaysia

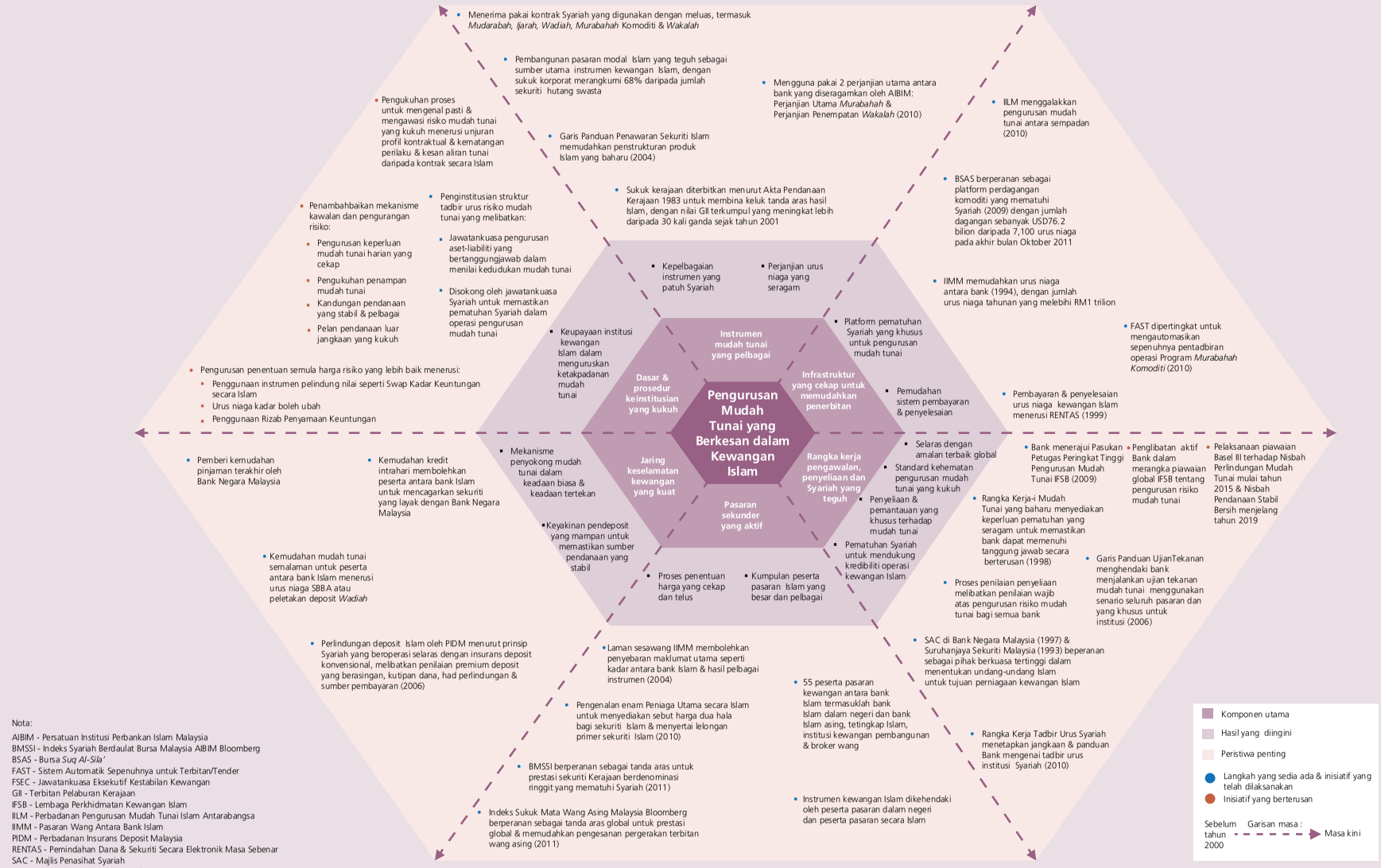
Rajah 2

Urus Niaga Pasaran Wang Islam Antara Bank

Sumber: Bank Negara Malaysia

Gambar Rajah 1 Perkembangan Pesat Pengurusan Mudah Tunai dalam Kewangan Islam

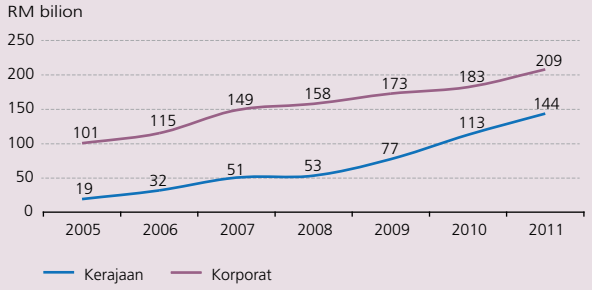

Nota:

AIBIM - Persatuan Institusi Perbankan Islam Malaysia
BMSSI - Indeks Syariah Berdaulat Bursa Malaysia AIBIM Bloomberg
BSAS - Bursa *Suq Al-Sila'*
FAST - Sistem Automatik Sepenuhnya untuk Terbitan/Tender
FSEC - Jawatankuasa Eksekutif Kestabilan Kewangan
GII - Terbitan Pelaburan Kerajaan
IFSB - Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam
IILM - Perbadanan Pengurusan Mudah Tunai Islam Antarabangsa
IIMM - Pasaran Wang Antara Bank Islam
PIDM - Perbadanan Insurans Deposit Malaysia
RENTAS - Pemindahan Dana & Sekuriti Secara Elektronik Masa Sebenar
SAC - Majlis Penasihat Syariah
SBBA - Perjanjian Jual & Beli Semula

Rajah 3

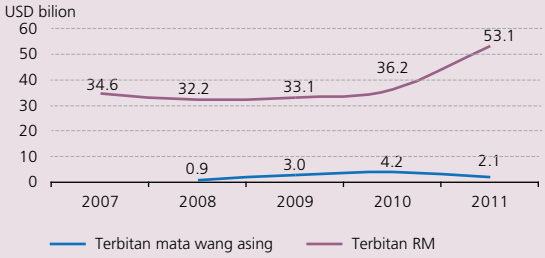
Jumlah Terkumpul Sukuk Kerajaan dan Korporat

Sumber: Bond Pricing Agency Malaysia

Rajah 4

Jumlah Terbitan Sukuk dalam Ringgit dan Mata Wang Asing di Malaysia

Sumber: Bank Negara Malaysia

- Nisbah pembiayaan kepada deposit bagi bank-bank Islam meningkat secara beransur-ansur dan menjadi stabil dalam julat antara 60% hingga 80% apabila kewangan Islam terus memudahkan penggemblengan tabungan yang cekap untuk membiayai aktiviti ekonomi (Rajah 5).
- Inovasi dalam kewangan Islam mendorong institusi kewangan Islam menawarkan pelbagai jenis produk deposit dan pelaburan yang berlandaskan Syariah, dengan lebih daripada 100 jenis produk dan perkhidmatan yang terdapat di Malaysia pada masa ini, memberikan pulangan yang kompetitif dan setanding dengan produk yang ditawarkan oleh institusi kewangan konvensional. Walaupun sebahagian besar sukuk di Malaysia pernah distrukturkan menggunakan kontrak berasaskan hutang, komposisi sukuk yang distrukturkan menggunakan kontrak bukan hutang seperti kontrak *ijarah*, *wakalah* dan *musyarakah* kini telah meningkat dua kali ganda daripada 12% pada tahun 2001 kepada 24% pada 31 Disember 2011 (Rajah 6). Inovasi yang berterusan ini memperluas pilihan penyelesaian Islam yang tersedia, membolehkan kewangan Islam memenuhi keperluan kewangan yang pelbagai bagi perniagaan dan pengguna.

Rangka kerja pengurusan mudah tunai dalam kewangan Islam di Malaysia kini merangkumi semua komponen yang diperlukan untuk membolehkan sistem kewangan Islam Malaysia berfungsi dengan cekap dan stabil. Melangkah ke hadapan, Malaysia dengan kerjasama Bank-bank Pusat lain, sedang berusaha ke arah menjamin infrastruktur pengurusan mudah tunai merentas sempadan yang teguh dan berdaya tahan, menggalakkan pembangunan instrumen mudah tunai Islam yang diterima pada peringkat global, dan memastikan persekitaran yang kondusif untuk terbitan instrumen mata wang asing. Perbadanan Pengurusan Mudah Tunai Islam Antarabangsa (International Islamic Liquidity Management Corporation, IILM) akan memainkan peranan utama dalam usaha tersebut ke arah menyokong perkembangan global kewangan Islam. Selain itu dengan pelaksanaan piawaian mudah tunai Basel III, usaha yang dilaksanakan juga akan meliputi penilaian struktur dan tempoh sumber pendanaan kewangan Islam semasa untuk mencapai asas pendanaan yang lebih stabil bagi institusi kewangan Islam.

Rajah 5

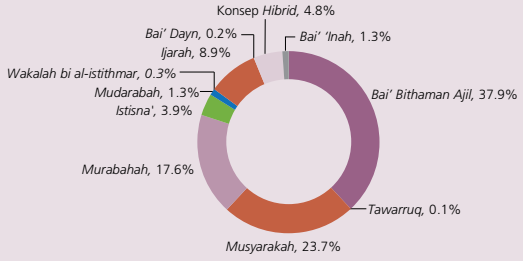
Nisbah Pembiayaan kepada Deposit Purata bagi Bank-bank Islam

Sumber: Bank Negara Malaysia

Rajah 6

Sukuk Terkumpul Mengikut Kontrak Syariah di Malaysia pada akhir tahun 2011

Sumber: Bank Negara Malaysia